

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. XX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

36. Cum ergo his contradici non possit, oportet vos sedatos esse & nihil temere agere.

37. Adduxistis enim homines istos, neque sacrilegos, neque blphemantes deam vestram.

38. Quod si Demetrius, & quicum eo sunt artifices, habent aduersus aliquem causam: conuentus forenses aguntur, & proconsoles sunt, accusent inuicem.

39. Siquid autem alterius rei queritis: in legitima ecclesia poterit absolui.

40. Nam & periclitamur argui seditionis hodiernae: cum nullus obnoxius sit (de quo possimus reddere rationem) cõuersus isti. Et cum hæc dixisset, dimisit ecclesiam.

C A P. XX.

1. Postquam autem cessauit tumultus, uocatis Paulus discipulis, & exhortatus eos, uale dixit, & profectus est ut iret in Macedoniam.

2. Cum autem perambulasset partes illas, & exhortatus eos fuisset multo sermone, uenit ad Græciam.

3. Vbi cum fecisset menses tres, factæ sunt illi inuidiæ à Iudæis nauigaturo in Syriam: habuitque consilium ut reuerteretur per Macedoniam.

36. ἀναγγέλλων ὡς ὄντων τούτων, θεοὶ οὐκ ἔσονται ἡμᾶς καταλαβόντες ὑπερήφανοι, καὶ μνηστῆρες ποσειδῶνος. 37. ἡγάγη γὰρ τοὺς ἀδελφεοὺς τούτους ὅτι Ἰουδαίους, ἢ τι βλασφημιῶν τὰς τιμὰς θεοῦ ἔμελλον. 38. εἰ μὲν οὖν ἔστι μὴ δίκαιος καὶ εἰ σὺ ἀπέστειλται πρὸς τινὰ λόγον ἐπισημασθέντων, ἀγρονομῶν καὶ ἀστρονομῶν καὶ ἄλλων τέχνην ἔχοντων ἀλλοίους. 39. εἰ δὲ πᾶσι ἐπιγινώσκουσιν ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῶν καταλαβόντων ποσειδῶνα. 40. καὶ τῶν ἀδελφῶν Ἰουδαίων ἀποστασίου ἀπέβη τῶν σήμερον, μνηστῆρας αἰτίου ὑπερήφανος, ἀπέβη δὲ δεικνύσμενος ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῶν καταλαβόντων ποσειδῶνος. 41. καὶ ὡς τὰ εἰρηνικὰ, ἀπέβη τῶν δικαιοσύνης.

Κεφ. κ.

1. Μετὰ δὲ τὴν πάυσαν τὸν θόρυβον, προσεπαλάσμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀποστείλας ἑαυτὸν εἰς τὴν Μακεδονίαν. 2. διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκείνα, καὶ πολλὰ λαλῶν αὐτῷ λόγῳ πρὸς ἕνα εἰς τὴν Ἑλλάδα. 3. ποιήσας τὴν μὲν τρεῖς μηνῶν, ἤμεινον αὐτῷ ὁμοθυμαδὸν Ἰουδαῖοι μνηστῆρας εἰς τὴν Συρίαν, ἐβλήθη γινώμην τῶ Ἰσσοῦ ἐργετῆρος δὲ τῆς Μακεδονίας.

oportet dicere potest non homo hoc contra igitur quia
מטל הכיל דלוקבל הדא אנש לא משכח לאמר ולא
precipitauer quicquam faciatis nec sedatos esse
וכן דתתנון שלין ולא תעבדון מרם כסורהבא ו
neque expilauerint templum non cum istos viros enim adduxistis
אתותן ניר לנכרא הלין כד לא היכלא הלעז ולא
artis sine & filiis Demetrio illi verò si in deo nam blasphemauerint
דיון לאלהתן: 38 אן דין הנא דימטריוס ובני אומנותה
artifices in vrbe proconsul ecce homine cum is tu et
דיון דיון עמ אנש הא אנתופטוס במדינתא אומנא
quod aliquid sit & si vno cum vnus & disceptent accedant
און נקרון ונדונון חד עם חד: 39 ואן הו דמדם
ad cõgregatione lege à qui datus est in loco ellis requiritur
אדין בעין אנתון בדוכתא דהיבא מן נמוסא לכנושא
quod accusabimur stamus in periculo nunc etiam quia
מטרא 40 מטל דאין השא בקינדונוס קימינן דנתרשא
congregatione de ipicitum proferre possumus quia non seditionis
אד שנושא דלא משכחינן דנפוק רוחא על כנושא
causa sine & tumultuati sumus frustra quia cõgregati sumus huius de
דוכתא הנא דאתכנושן ואתנשן דלא עלתא
congregationem dimisit dixisset hæc & cla
וכד הלין אמר שרא לכנושא:
20 caput
כ
קפלאון ב
& cõsolat^r est discipulos Paulus vocauit tumultus sedatos est & p̄cepit
ובתר דשלי שנושא קרא פולוס לתלמידא ובניא
peragrasset & cum in Macedoniam abiit & exiit eos & cõsolatus eo
און נשק און ונפק אול לה למקדוניה: 3 וכד אתכרך
venit multis sermonibus eos & cõsolatus esset eos regionem illam
און לתדורתא הלין ובניא און במלא סניאתא אתא
autem fecerunt mensibus tribus illic & fuit regionem in Græciam
לה להלם אתרא: 3 והוא תמן תלתא ירחין עברו דין
in Syriam veiret esset futurum cum Iudæi dolos conuenerunt
לדון נכלא יהודיא כד עתיד הוא למאול לסודיא
in Macedoniam veiret & cõsolatus
אתחשב דנהפוך לה למקדוניה:

NOV
ITEST
TUB
A
IV.

11 Ascendens autem, frangensque panem & gustans, factisque allocutus est usque in lucem, & sic profectus est.
 12 Adduxerunt autem pecuniam viuentem, & consolati sunt non minimè.

13 Nos autem ascendentes nauem, nauigauimus in Asson, inde suscepturi Paulum. sic enim disposuerat ipse per terram iter facturus.

14 Cum autem conuenissemus in Asson, assumpto eo venimus Mitylenen.

15 Et inde nauigantes, sequenti die venimus contra Chium: & alia die applicuimus Samum. Et sequenti die venimus Miletum.

16 Proposuerat enim Paulus transnauigare Ephesum, nequa mora illi fieret in Asia. Festinabat enim, si possibile sibi esset, ut diem Pentecostes faceret Ierosolymis.

17 A Mileto autem mittens Ephesum, vocauit maiores natu Ecclesie.

18 Qui cum venissent ad eum, & simul essent, dixit eis, Vos scitis à prima die qua ingressus sum in Asiam, qualiter vobiscum per omne tempus fuerim.

vsque loquens & fuit & gustauit panem fregit verò ascēdit cum
 כד סלק דין קנא לחמא וטעם והוא מכלל עד מא
 & adduxerunt per aridam vt iret egressus est & sic aurora de asson
 ודבריהו ודבריהו נפק דנאול כבשנא: 12 ודבריהו
 defecim' autē nos vehementer in eo & gauisi sunt viueret cum adolent
 וליכא כד הי והיוו בה רורכאית 13 חנ דין נחתן
 eramus futuri illinc quoniam Thesus ad cetum & perrexit in
 וליכא ורדין לוערא דתסוס מטל דמן תמן עתידין הוין
 esset a biens cum nobis fuerat sciens enim sic Paulum vt exspectat ipse
 וקבלוהו לפולופ הכנא ניה פקד הוא לן כד אול הוא
 sustulimus cum Theso ex recepimus eum autem cum per aridam
 ו כבשנא: 14 כד דין קבלניה מן תסוס ישקלניהו
 postero die & illinc Mitylenen & venimus in nauem
 נאולא ואתין למיטוליניו: 15 ומן תמן ליונא אהרנא
 in Samum venimus postero die & rursum insulam Chium cōtra portum
 ודין לוקבל כיום גורתא ותוב ליונא אתרנא אתין לסמוס
 in Mileum venimus postero & die in Trogillo & applicuimus
 ודין כטרויליון וליומא אהרנא אתין למיטוס:
 ne Ephesum vt preteriret Paulo enim ipsi fuerat festinans
 כטק הוא לה גיר לפולוס דנעבריה לאפסוס דלמא
 diem posset vt si erat festinans quoniam illic moueretur
 וטור לה תמן מטל דמסרהב הוא דאן משכחא יומא
 faceret in Ierusalem Pentecosten
 וטקוסטא באורשלם נעבריהו:
 & Patrum Sanctorum

דקדישנא ואבהתא

Ecclesie presbyteros accersuit misit Mileto & alios
 ומנה מן מיליטוס שדרר איתי לקשישנא דערתא
 scientes vos eis dixit ad eum venissent & cum
 ובר אתו לותה אמר להון אנתון ידעין
 sui quomodo Asiam quo ingressus sum primo die quod i tempore
 ונתון דמן יומא קדמא דעלרת לאסיא איכנא הוית
 tempore omni tempore
 ונתון כלה זכנא:

NOVI
 TESTAM
 TUM
 ACT
 IV

11 ἀναστὰς δὲ κᾶθ' ἡμέρας ἔφατο, καὶ φάγετο καὶ πίνετο, καὶ ἔλεγεν ἕως ἡμέρας, καὶ οὕτως ἐξῆλθεν.
 12 ἠγάγοντες δὲ τὸν παῖδα τῶν ἀσίων, καὶ παρεκλήθησαν ὁ μεταίτερος. 13 ἡμῶν δὲ προσεδόξατο τὸν παῖδα
 ἀνελθόντα εἰς τὴν Ἀσσίαν, ἐκείνου μάλιστα ἀγαλλομένου τὸν Παῦλον ὅτι ἔδοξεν αὐτῷ εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ οὕτως ἐξῆλθεν
 πρὸς αὐτόν. 14 ὡς δὲ συνήλασε ἡμῖν εἰς τὴν Ἀσσίαν, ἀγαλλομένου αὐτοῦ ἡλθόντος εἰς Μιτυλήνην. 15
 καὶ ἐκείθεν ἀποπλεούσας, τῆς ἑπομένης κατέπλευσαμεν εἰς Χίον. τῆς ἑπομένης παρῆλθοντες εἰς Σάμον, καὶ μετὰ
 εἰς Τρωγίλον, τῆς ἑπομένης ἤλθοντες εἰς Μιλήτον. 16 ἔκρινε δὲ ὁ Παῦλος ἀποβῆναι ἐκ τῆς ναυῆς, ὅτι
 ἤθελεν ἀπελθεῖν εἰς Ἐφεσον, ὅτι ἔμελλε εἰς τὴν Ἀσίαν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἔμελλε εἰσελθεῖν εἰς τὴν Ἰερουσαλήμ.
 17 ἔπειτα δὲ τῶν Μιλήτων πρέσβυτερους εἰς Ἐφεσον, μετὰ καλέσας τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἱερεῖς
 18 ὡς δὲ παρεβύθησαν πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς, ὑμεῖς οἴσασθε ὅτι ὅταν ἐβόησα ὑμῖν ἀπὸ τῆς Ἀσίας, πῶς μὴ ὑμῶν τὸν παῖτα χρῆσιν ἐβόησα.

29 Ego scio quoniam intrabunt post discessionem meam lupi rapaces in vos, non patientes gregi.
 30 Et ex vobis ipsi exurgēt viri loquentes peruersa, vt abducant discipulos post se.
 31 Propter quod vigilate, memoria retinentes quonia per triennium nocte & die non cessauī, cum lachrymis monens vnumquemque vestrum.
 32 Et nunc commendo vos Deo & verbo gratiæ ipsius, qui potens est edificare, & dare hereditatem in sanctificationis omnibus.
 33 Argentum & aurum, aut vestem nullius concupiui.
 34 Sicut ipsi scitis quoniam ad ea quæ mihi erant, & his qui mecum sunt ministrauerunt manus istę.
 35 Omnia ostendi vobis, quoniam sic laborantes, oportet suscipere infirmos, ac meminisse verbi Domini Iesu, (quoniam ipse dixit) Beatius est magis dare, quam accipere.
 36 Et cum hæc dixisset, positis genibus suis orauit cum omnibus illis.
 37 Magnus autem fletus factus est omnium: & procumbentes super collum Pauli osculabantur eum.
 38 Dolentes maximè in verbo quod dixerat, quoniam amplius faciem eius non essent visuri. Et deducebant eum ad nauem.

vobiscū ingrediēt ego abiero quodd postquam sum sciens enim ego
 אנא נודע אנא דמן בתר דאזל אנא נעלוך עמכו
 ex vobis & etiam grege super parcent qui non cessauit
 ואתם תקיפא דלגא חיסין על מרעיתא: ואר' מנכון
 subuertant vt peruersa loquentes viri surgent vobis
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 vigilātes estote hoc propter post eos vt abeant discipulos
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 dum & interdū noctu cessauī non tribus quod apertis & die
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 commendo & nunc ex vobis virum virum ego admono etiam
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 potest quod ipsam gratiæ ipsius & Verbo Deo vos
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 sanctis omnibus cum hereditatem vobis & dare vos
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 scientes & vos concupiui non vestes aut aurum aut argentum
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 manus meæ hæc ministrauerūt meū qui sunt, & ijs indigentibus me
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 & cum qui accipit is quā magis qui dat ille quidd beatus dicitur
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 cum eo homines & omnes & orauit genua sua in procedit dicitur
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 cum erant & osculātes & amplexi sunt eum in omnibus magnus fletus
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 & rursum quę dixerat sermonē illū ppter erāt multi autem magis
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו
 ad nauim vsque & comitati sunt eum faciem meā vt viderent suam dicitur
 ויבאון נקוטון נברא ממללי מעקמתא אך דנהפכו

NOV
 IES
 IV

29 ἐγὼ οἶκω ὅτι μετὰ τὴν ἀποστασίαν μου ἔσονται ἐν ὑμῖν λύκοι ἄνθρωποι οὐκ ἐπιεικῆς ἔχοντες ἑσθλὴν κτηνῶν.
 30 καὶ ἐκ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνθρωποι λαλοῦντες διεστραμμένα ῥήματα καὶ ἀβουλοῦντες ἀποσπᾶσαι μαθητὰς ὑμῶν.
 31 διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι περὶ τριῶν ἡμερῶν ἡμέρας καὶ νυκτῶν οὐκ ἐπαύσατο ἡ ψυχή μου ἵνα ἀπαγγέλωμαι ὑμῖν.
 32 καὶ περὶ τούτων ἠμαρτυροῦμαι ὑμῖν, ἀδελφοί, ὅτι ἔγωγε καὶ ὑμεῖς τῶν λόγων τῶν ἁποστόλων αὐτοῦ, ὅτι δὲ δοῦναι ὁμοῦ κληρονομίαν ἐστὶν ἡγιασμένοις πάντες.
 33 ὅρα ὅτι ἐγὼ οὐκ ἐπιθυμῶ χρυσὸν ἢ ἀργύρον ἢ ἱμάτια.
 34 ὡς οὖν ὑμεῖς οἴσθε, ὅτι περὶ τριῶν ἡμερῶν μου, καὶ ὑμεῖς ἕσθε ἡμέρας ἡμέρας ὑπερῆρξεν ἡ ψυχή μου ἵνα ἀπαγγέλωμαι ὑμῖν.
 35 ὅτι ὡς ἡμεῖς οἴσθε, ὅτι περὶ τριῶν ἡμερῶν μου, καὶ ὑμεῖς ἕσθε ἡμέρας ἡμέρας ὑπερῆρξεν ἡ ψυχή μου ἵνα ἀπαγγέλωμαι ὑμῖν.
 36 καὶ ὑμεῖς ἕσθε ἡμέρας ἡμέρας ὑπερῆρξεν ἡ ψυχή μου ἵνα ἀπαγγέλωμαι ὑμῖν.
 37 ἰκανὸς δὲ ἔγενετο κλάυσις πάντων, καὶ ἐκτετακτοὶ ἦσαν πάντες ἐπὶ τὸν κολόνιον αὐτοῦ.
 38 ὁ δὲ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐστὶν ἡγιασμένοις πάντες.